

Projekts „Esam dažādi, bet vienoti Latvijā”

Skolēnu aptauju seminārā rezultāti

Sagatavoja: Inese Šūpule

2004.gada aprīlis

Aptaujas apraksts

Kopumā projekta „Esam dažādi, bet vienoti Latvijā” ietvaros notika divi semināri: laikā no 2004.gada 1.-5.martam un no 8-12.martam. Lai novērtētu, kā semināra laikā ir izmainījušās skolēnu zināšanas un viedokļi, aptaujas anketas skolēniem lūdza aizpildīt gan pirms semināra, gan arī pēc semināra. Pirmā semināra ietvaros aptaujas abas anketas aizpildīja 30 skolēni, otrā semināra ietvaros – 32 skolēni.

No visiem aptaujātajiem skolēniem, kas piedalījās seminārā, kopumā 72% jeb 44 skolēni bija LR pilsoņi, 34% jeb 21 skolēns – latvieši, 53% jeb 33 skolēni - krievi, 10% jeb 6 skolēni – ukraiņi, kā arī viens polis un viens lietuvietis. Seminārā piedalījās skolēni vecumā no 15 līdz 19 gadiem, bet lielākā daļa skolēnu – gandrīz divas trešdaļas (63%) bija 17 gadus veci. Abos semināros kopā piedalījās skolēni no 16 dažādām skolām, tai skaitā, no Rīgas, Jelgavas, Ventspils, Liepājas, Daugavpils, Kuldīgas, Rēzeknes, Tukuma un Tiskādes vidusskolām (16.tabula).

16. tabula. Skolas nosaukums

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Skola	Rīgas Ukraiņu skola	3	4,8
	Rēzeknes Poļu vidusskola	6	9,7
	Tiskādes vidusskola	3	4,8
	Jelgavas 5.vidusskola	3	4,8
	Ventspils 3.vidusskola	4	6,5
	Tukuma 3.vidusskola	4	6,5
	Rīgas Klasiskā ģimnāzija	4	6,5
	Liepājas Puškina 2.vidusskola	4	6,5
	Rīgas 53.vidusskola	3	4,8
	Kuldīgas 2.vidusskola	4	6,5
	Liepājas 12.vidusskola	4	6,5
	Ventspils 2.vidusskola	2	3,2
	Ventspils 1.ģimnāzija	5	8,1
	Daugavpils 1.ģimnāzija	3	4,8
	Jelgavas 4.vidusskola	4	6,5
	Daugavpils 3.vidusskola	6	9,7
	Total	62	100,0

Kopsavilkums par pētījuma rezultātiem

Ņemot vērā to, ka seminārā un līdz ar to arī aptaujā piedalījās salīdzinoši neliels skaits skolēnu, kas paši pieteicās piedalīties šajā seminārā, nekādus vispārinājumus par visu skolēnu viedokļiem šī aptauja nesniedz. Šīs aptaujas mērķis bija izsekot viedokļu dinamikai, ko radīja līdzdalība seminārā - gan lekcijas, gan diskusijas, gan neformālās attiecības, kas veidojās dažādu tautību skolēnu vidū.

Pētījuma rezultāti parāda, ka semināra iespaidā skolēnu izteikumos un vērtējumos ir novērojamas sekojošas izmaiņas:

- 1) palielinājusies skolēnu izpratne par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu (piemērs: ja pirms semināra 71% skolēnu uzskatīja, ka demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā, tad pēc semināra – 84%);
- 2) semināra rezultātā pieaugusi skolēnu „pilsoniskā apziņa” – izpratne par to, ka katram valsts iedzīvotājam ir jāpiedalās valsts sabiedriskajā un politiskajā dzīvē, kā arī par to, ka katra iedzīvotāja pienākums ir veicināt sabiedrības integrāciju (piemēri: pēc semināra vairāk skolēnu kā katra Latvijas iedzīvotāju pienākumu pret valsti min līdzdalību valsts sabiedriskajā un politiskajā dzīvē un sabiedrības integrācijas veicināšanu);
- 3) palielinājies integrācijas procesa nozīmīguma vērtējums (piemēri: pēc semināra vairāk skolēnu ar „demokrātisku valsti” saista saskaņu, sadarbību, vienotību cilvēku vidū; vairāk skolēnu kā valsts pienākumu pret iedzīvotājiem min sabiedrības integrācijas veicināšanu);
- 4) palielinājusies izpratne par tiesiskuma principiem un nepieciešamību tos ievērot, īpaši aktualizējies jautājums par cilvēktiesībām un to ievērošanu (piemēri: pēc semināra vairāk skolēnu ar „demokrātisku valsti” saista cilvēka tiesību nodrošināšanu, tiesību ievērošanu; vairāk skolēnu kā valsts pienākumu pret iedzīvotājiem min iedzīvotāju informēšanu un pienākumu uzklaut un ņemt vērā cilvēku viedokļus, vēlmes);
- 5) palielinājusies skolēnu ticība iespējai tikt sadzirdētam, uzklautam no valsts un pašvaldību puses, līdz ar to palielinās arī viņu ticība iespējai demokrātiskā ceļā ietekmēt valstī notiekošos procesus (piemērs: ja pirms semināra 21% skolēnu uzskatīja, ka viņu viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses, tad pēc semināra tā domāja jau 58% skolēnu);

- 6) skolēni kopumā sāk vairāk iedziļināties un vērtēt valstī notiekošos procesus (piemērs: viedokļu izmaiņas jautājumos par iedzīvotāju pienākumiem pret valsti un valsts pienākumiem pret iedzīvotājiem; demokrātijas attīstības Latvijā vērtējums).

Pētījumu rezultāti

Priekšstati un asociācijas ar jēdzienu „demokrātiska valsts”

Aptaujā jauniešiem tika uzdots jautājums „Kas Tev pirmais ienāk prātā, kad runā par demokrātisku valsti?”. Atbildes uz šo jautājumu parāda, ka galvenās asociācijas tiek saistītas ar:

- 1) Vienlīdzību, vienādām tiesībām (minēts 19 reizes);
- 2) Tautas varu, tautas iespēju noteikt valsts attīstību (minēts 18 reizes);
- 3) Vārda brīvību (minēts 12 reizes);
- 4) Brīvību kā tādu, brīvu valsti (minēts 12 reizes);
- 5) Izvēles brīvību (minēts 6 reizes);
- 6) Saskaņu, vienotību, sadarbību (minēts 5 reizes).

Tikai vienu reizi anketās ierakstītas tādas asociācijas:

Cilvēks var saņemt normālu izglītību,
Nestabils politiskais veidojums, varas patvaļa, iedzīvotāju tiesību
neievērošana,
Demokrātija Atēnās,
Pašizteikšanās,
Valdības vēlēšanas,
Valsts ievēro iedzīvotāju-pilsoņu tiesības,
Tauta,
Politika,
Grieķija,
Valsts spēj nodrošināt savus iedzīvotājus,
Tiesības uz neierobežotu varu,
Cilvēka tiesības,
Ideālā valsts,
ASV,
Valsts ievēl prezidentu.

Pēc semināra aizpildītajās anketās atbilžu variantu biežums ir savādāks nekā pirms tā, un salīdzinoši ievērojami biežāk kā asociācijas ar demokrātisku valsti ir minētas dažādas sabiedrības integrāciju aprakstošas pazīmes: saskaņa, vienotība, sadarbība, integrācija (minēts 16 reizes). Biežāk minēta arī tāda pazīme kā „cilvēka tiesības”: ja pirms semināra to bija minējis tikai viens skolēns, tad pēc semināra – 6 skolēni (1.zīmējums). Interesanti, ka, ja pirms semināra kā demokrātisku valstu piemēri tika minēti Grieķija (2 reizes) un ASV (1 reizi), tad pēc semināra kā konkrēts valsts piemērs tika minēts vienīgi Latvija (1 reizi).

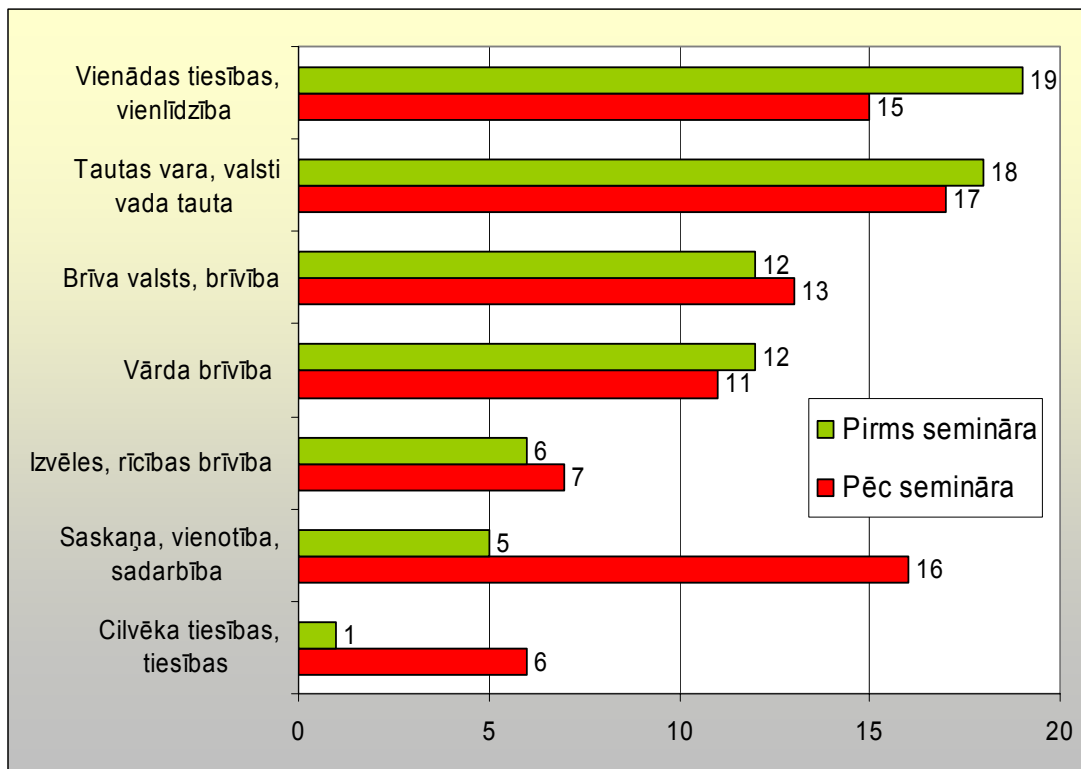
Tikai vienu reizi anketās pēc semināra ierakstītas tādas asociācijas:

Katrs cilvēks veic noteiktus pienākumus,

Tauta, vara, cilvēka pienākumi,
 Vēlēšanas,
 Nestabilitāte, nesaskaņas, nevienošanās, korupcija,
 Pārvaldes forma,
 Mīlestība pret tuvāko, pret savu valsti, pašizteikšanās,
 Tauta,
 Ideālā pārvaldes sistēma,
 Pārvaldes forma, ietekme, valdība,
 Birokrātija,
 Valsts, kura spēj apmierināt iedzīvotāju vēlmes,
 Tauta, teritorija, likums,
 Interese sakopojums,
 Cilvēki, kas dzīvo šajā valstī,
 Tauta, kārtība, likums, teritorija,
 Latvija,
 Kas nav aizliegts, tas ir atļauts,
 Daru, ko gribu, bet netraucēju citiem.

1. zīmējums. Asociācijas ar jēdzienu „demokrātiska valsts”

„Kas Tev pirmais ienāk prātā, kad runā par demokrātisku valsti?”. Vairākatbilžu
 jautājums. Apkopotas aptauju atbildes pirms semināra un pēc semināra (N=62).

Viedoklis par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu Latvijā

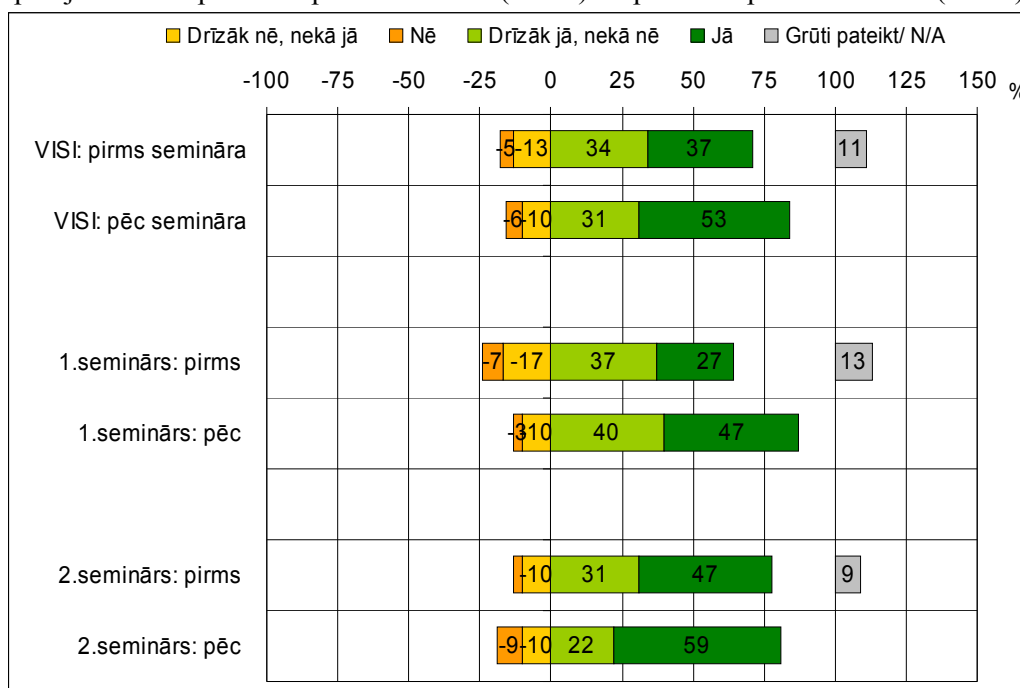
Lai noskaidrotu skolēnu viedokli par demokrātijas attīstību Latvijā, skolēniem tika uzdoti divi jautājumi: „Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?” un „Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?”. Abi šie jautājumi tika uzdoti gan pirms, gan pēc semināra.

Atbildes uz jautājumiem parāda, ka semināra rezultātā vairāk skolēnu atzīst, ka demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā, bet kritiskāka ir viņu nostāja pret pašreizējo demokrātijas attīstību Latvijā.

Proti, ja kopumā pirms semināra 71% skolēnu uzskatīja, ka demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā, tad pēc semināra – 84% (2.zīmējums). Raksturīgs, ka semināra rezultātā tie skolēni, kam pirms semināra, nebija sava viedokļa (atbildes „grūti pateikt”), semināra iespaidā piekrīt tam, ka demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā. Minētā tendence novērojama gan 1.semināra, gan 2.semināra dalībnieku vidū, bet salīdzinoši izteiktāka viedokļu maiņa bijusi 1.semināra rezultātā.

2. zīmējums. Viedoklis par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu Latvijā

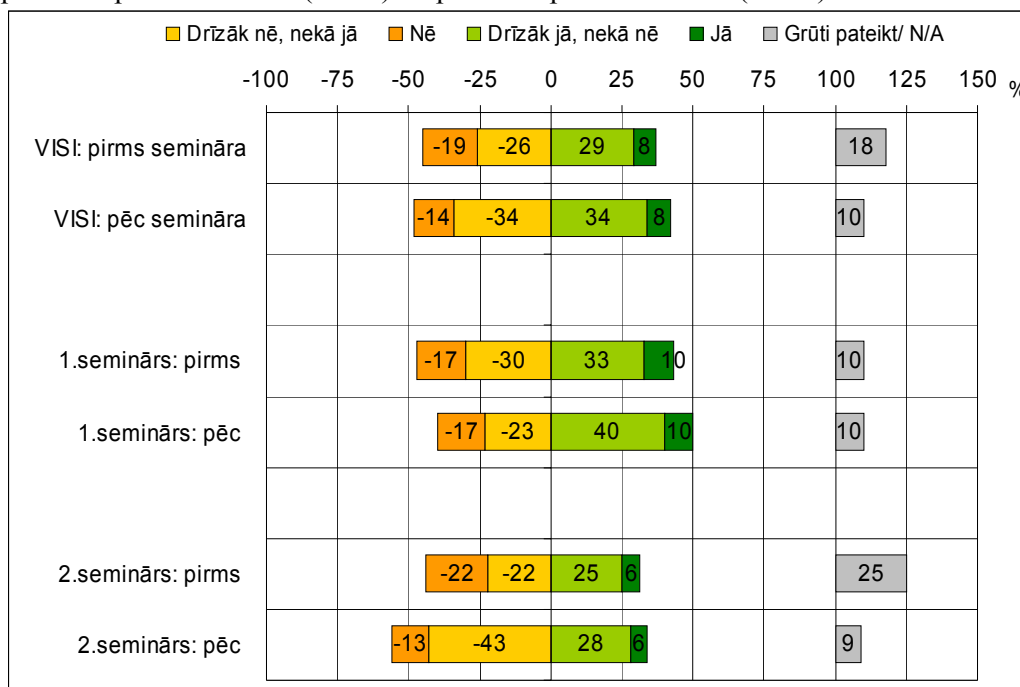
„Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?”. Apkopotas aptauju atbildes pirms un pēc 1.semināra (N=30) un pirms un pēc 2.semināra (N=32).

Attiecībā uz pašreizējās Latvijas attīstības tendencēm vērojama sekojošas viedokļu izmaiņas: ja pirms semināra 37% demokrātijas attīstību Latvijā vērtēja pozitīvi, 45% - negatīvi, bet 18% bija grūtības sniegt konkrētu atbildi uz jautājumu, tad pēc semināra 42% demokrātijas attīstību vērtēja pozitīvi, 48% - negatīvi un vairs tikai 10% bija grūtības sniegt konkrētu atbildi (3.zīmējums). Salīdzinot viedokļu dinamiku atsevišķi katrā seminārā, redzam, ka 1.semināra dalībnieku vidū palielinājās to skaits, kas pozitīvi vērtē demokrātijas attīstību Latvijā, bet 2.semināra dalībnieku vidū tie skolēni, kuriem sākotnēji nebija viedokļa, semināra rezultātā nāca pie slēdziena, ka viņi drīzāk negatīvi vērtē demokrātijas attīstību Latvijā.

3. zīmējums. Apmierinātība ar demokrātijas attīstību Latvijā

„Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?”. Apkopotas aptauju atbildes pirms un pēc 1.semināra (N=30) un pirms un pēc 2.semināra (N=32).

Skolēnu priekšstati par iedzīvotāju pienākumiem pret valsti

Visbiežāk minētie pienākumi, kas katram Latvijas iedzīvotājam būtu jāpilda attiecībā pret valsti, ir likumu ievērošana (minēts 23 reizes), piedalīšanās vēlēšanās (minēts 20 reizes), nodokļu maksāšana (19 reizes) un rūpes par valsts labklājību, nākotni (minēts 16 reizes).

Rūpes par valsts labklājību un nākotni raksturo sekojoši citāti no skolēnu anketām: „jāpalīdz veidot valsti, strādājot, izglītojoties, un veidojot ražošanu”, „jādara viss Latvijas attīstībai”, „kalpot savai valstij”, „attīstīt ekonomisko situāciju”, „iestādīt koku, laist pasaulē vismaz vienu bērnu”, „jāizsaka savs viedoklis par valstī notiekošo un jāpiedāvā savs risinājums”, „jāpiedalās reformu apspriešanā un pieņemšanā”, „jāpiedalās diskusijās, projektos”, „jārūpējas par valsti, jākopj, jāaizsargā, jādomā par tās nākotni”.

Salīdzinoši nedaudz retāk minēti tādi pienākumi kā cienīt valsti, būt lojālam pret valsti (11 reizes) un obligātais karadienests (8 reizes). Bet 2-4 reizes ir minēti tādi pienākumi kā: jāmek valsts valoda (minēts 4 reizes), jāzina valsts kultūra (minēts 3 reizes), sekot, lai citi ievēro likumus (minēts 2 reizes), jāievēro Satversmē minētais (minēts 3 reizes). Jāpiebilst, ka pienākumu zināt valsts valodu un kultūru atzīmējuši galvenokārt tie skolēni, kas paši pēc tautības ir latvieši.

Tikai vienu reizi anketās pirms semināra ierakstīti šādi pienākumi:

Nepārkāpt pilsoņa kodeksu,
Nemēģināt graut valsts struktūru un tās darbu,
Katram iedzīvotājam ir savas tiesības,
Labu vadītāju izvēle,
Kontaktēšanās ar valsts varu kādos jautājumos,
Dzīvot draudzīgi, sekot, lai nebūtu kara starp valstī dzīvojošajām nācijām.

Kopumā to, ka visbiežāk minētie pienākumi ir likumu ievērošana, nodokļu maksāšana un piedalīšanās vēlēšanās, iespējams var skaidrot ar sabiedrībā izplatītu priekšstatu, ka šie pienākumi netiek īsti pildīti: gan plašsaziņas līdzekļos, gan citur izskan viedokļi, ka Latvijā daudzi neievēro likumus un nemaksā nodokļus, bet vēlēšanās izdarītā izvēle ir nepareiza.

Pēc semināra veiktās aptaujas atbildes būtiski atšķiras no tām, kas sniegtas pirms semināra. Semināra iespaidā skolēni kā iedzīvotāja pienākumu visbiežāk min pienākumu aktīvi piedalīties valsts un sabiedriskajā dzīvē (minēts 24 reizes), kas iepriekš tieši šādā formā nebija formulēts neviena skolēna anketā un tikai 4 skolēni

bija minējuši kaut ko līdzīgu, piemēram, jāpiedalās reformu apspriešanā un pieņemšanā, jāpiedalās diskusijās un projektos un citi (4.zīmējums).

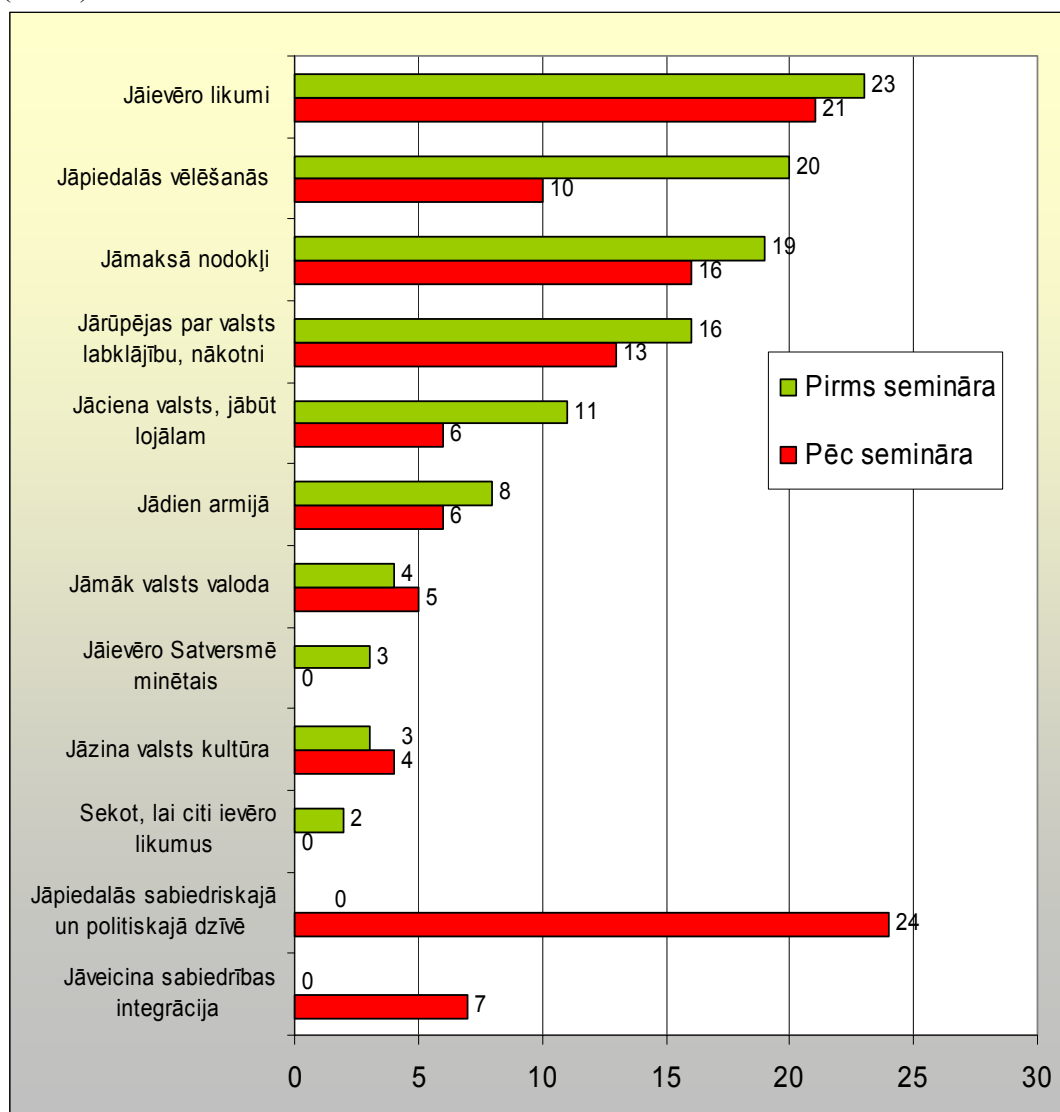
Pēc semināra salīdzinoši retāk atzīmēti tādi pienākumi kā piedalīšanās vēlēšanās un lojalitāte pret valsti. Tas ir izskaidrojams ar to, ka semināra iespaidā skolēniem svarīgākas šķitušas aktīvākas attieksmes pret valsti paušanas formas: „piedalīties valsts procesos”, „aktīvi jāpiedalās un jāinteresējas par valsts pārvaldes pieņemtajiem lēmumiem”, „aktīvi jāsadarbojas ar pārvaldes institūcijām” un citi (atbilžu apkopojošais kods: jāpiedalās sabiedriskajā un politiskajā dzīvē).

Zīmējumā nenorādītās citas atbildes pēc semināra (katra minēta vienu reizi):

Nesaasināt situāciju, nemēģināt graut pārvaldes sistēmu,
Jāpilda visas noteiktās sankcijas, kas attiecas uz katru iedzīvotāju,
Pildīt iedzīvotāju pienākumus.

4. zīmējums. Pienākumi pret valsti

„Kādi pienākumi, Tavuprāt, katram Latvijas iedzīvotājam ir jāpilda pret valsti?”.
Vairākatbilžu jautājums. Apkopotas aptauju atbildes pirms semināra un pēc semināra (N=62).

Skolēnu priekšstati par valsts pienākumiem pret katru Latvijas iedzīvotāju

Skolēnu visbiežāk minētie valsts pienākumi pret katru Latvijas iedzīvotāju gan pirms, gan pēc semināra ir drošība, aizsardzība (minēta 21 reizi), labklājības nodrošināšana (minēta 15 reizes), sociālā aizsardzība (minēta 15 reizes), vienlīdzība, vienādas tiesības visiem, tiesību aizsardzība (minēta 12 reizes).

Salīdzinoši nedaudz retāk minēti tādi pienākumi kā nodrošināt darba vietas, izglītība, maksāt algas, medicīnas pakalpojumi, dzīves vietas nodrošināšana. Astoņi skolēni (pirms semināra) kā valsts pienākumu minējuši arī godīgu, tolerantu, mīlestības pilnu attieksmi pret valsts iedzīvotājiem, bet vienpadsmit skolēni norāda, ka valsts pienākums ir uz klausīt un ņemt vērā iedzīvotāju viedokļus un vēlmes.

Citas skolēnu atbildes, kas minētas tikai vienu reizi, ir šādas:

Nodokļu iekasēšana,
Demogrāfiskā stāvokļa uzlabošana,
Tie, kas ir noteikti Latvijas valsts Satversmē,
Nodrošināt, lai katrs Latvijas iedzīvotājs varētu brīvi pārvietoties,
Izteikšanās brīvība,
Jāņem vērā visas situācijas, pieņemot likumus,
Meža aizsargāšana,
Nodrošināt likumdošanu,
Balsstiesības.

Salīdzinot atbildes pirms un pēc semināra, redzams, ka pēc semināra vairāk skolēnu kā valsts pienākumu min uz klausīt un ņemt vērā cilvēku viedokļus, vēlmes: pirms semināra - 11 skolēni, bet pēc semināra – 15 skolēni ir minējuši šo pienākumu (5.zīmējums).

Līdzīgi kā citos jautājumos, arī jautājumā par valsts pienākumiem aptaujā, kas notika pēc semināra, skolēnu vidū aktualizējusies sabiedrības integrācijas tematika, un 6 skolēni norāda sabiedrības integrācijas veicināšanu kā valsts pienākumu pret katru valsts iedzīvotāju. Papildus integrācijas tematikai, semināra rezultātā skolēni norādīja arī tādas valsts pienākumus kā apstākļu nodrošināšana attīstībai un izaugsmei (3 skolēni), iedzīvotāju informēšana (3 skolēni) un pienākums nodrošināt katram izvēles tiesības (5 skolēni).

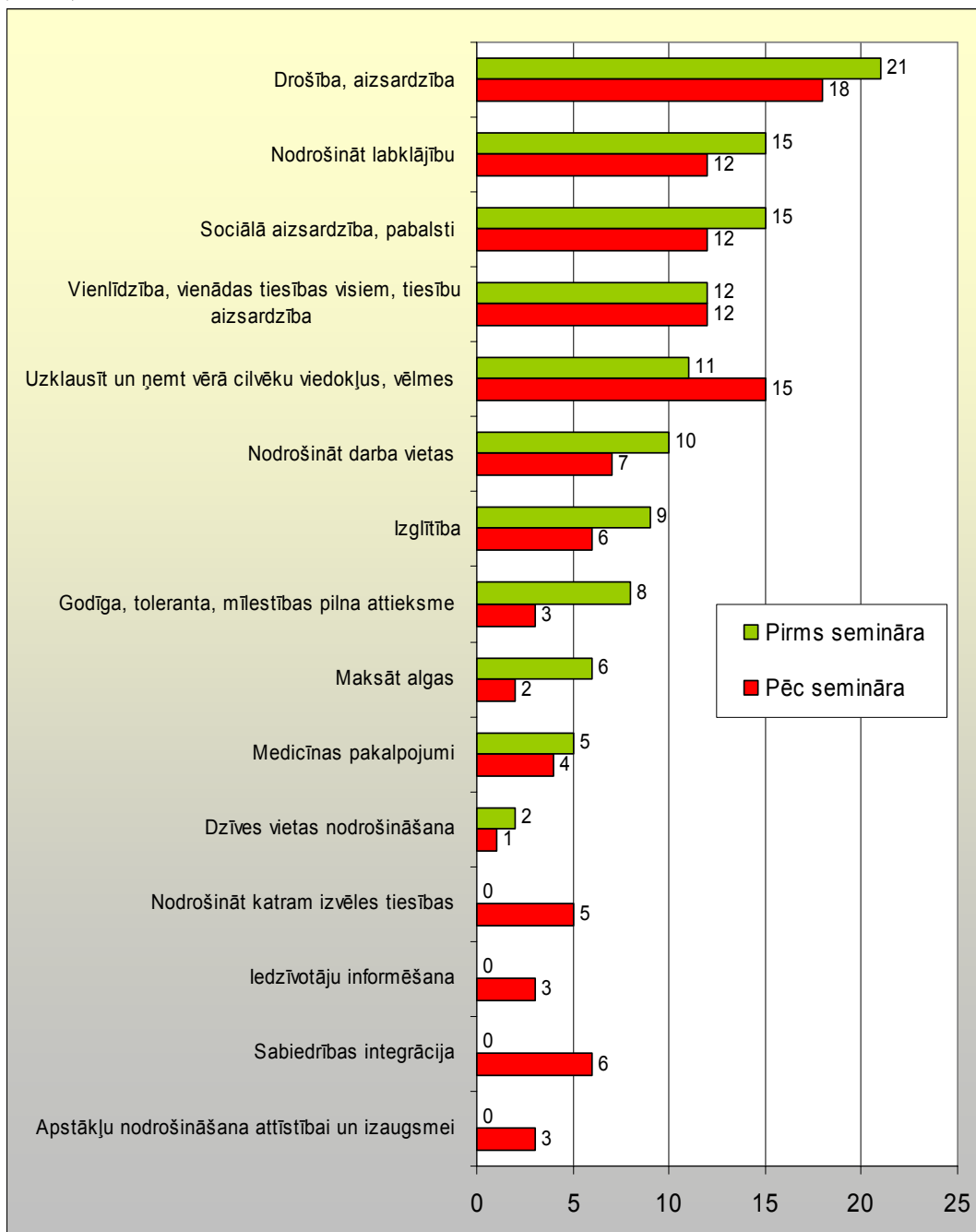
Citas skolēnu atbildes, kas minētas tikai vienu reizi pēc semināra ir šādas:

Izdot atbilstošus likumus,
Politiskā stabilitāte,
Cīņa ar korupciju,
Jāmaksā transfēros maksājums,
Jānodrošina iedzīvotājus aktīvāk piedalīties reformās un vēlēšanās,

Vis, kas attiecas uz iedzīvotājiem,
Balsttiesības katram.

5. zīmējums. Valsts pienākumi pret iedzīvotājiem

„Kādi pienākumi, Tavuprāt, Latvijas valstij jāpilda pret katru Latvijas iedzīvotāju?”.
Vairākatbilžu jautājums. Apkopotas aptauju atbildes pirms semināra un pēc semināra (N=62).

Viedoklis par cilvēktiesību ievērošanas svarīgumu Latvijā

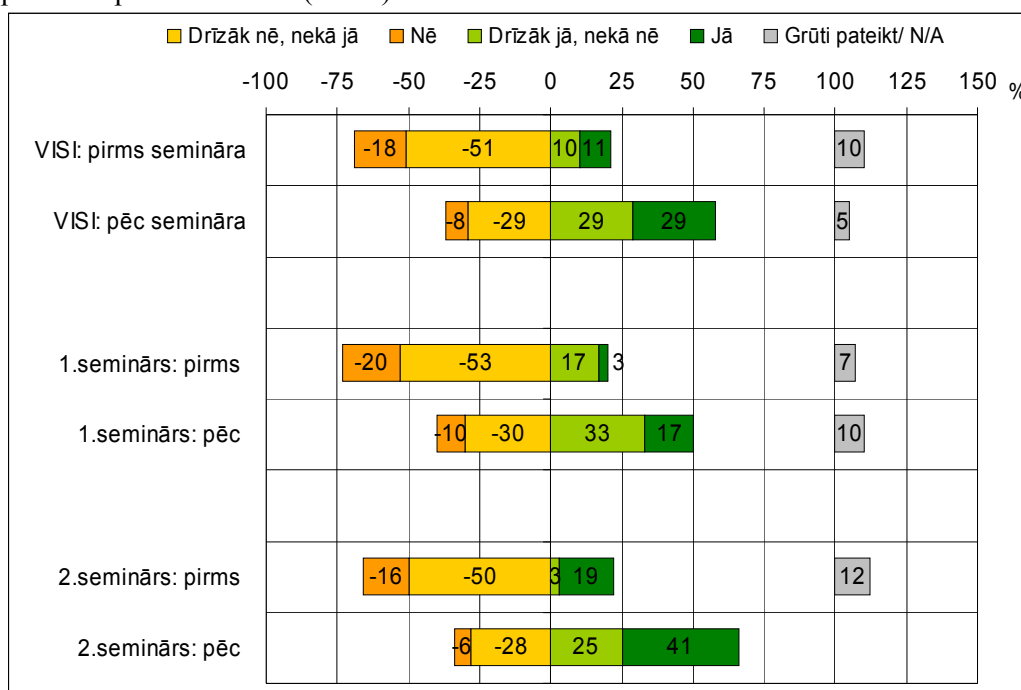
Aptaujā skolēniem tika uzdots arī jautājums „Kā Tu domā, vai starptautisko atzīto cilvēktiesību ievērošana ir svarīga Latvijas sabiedrības attīstībai?”. Kā jau sagaidāms, jautājuma formulējuma īpatnības dēļ lielākā daļa skolēnu uz šo jautājumu atbildēja pozitīvi (gan pirms, gan pēc semināra 61 skolēns jeb 98% procenti). Tomēr jāatzīmē, ka, ja pirms semināra 50 skolēni atbildēja „jā”, bet 11 skolēni - „drīzāk jā, nekā nē”, tad pēc semināra 55 skolēni atbildēja „jā”, bet 6 skolēni - „drīzāk jā, nekā nē”. Salīdzinoši pārliecinātāki par savu viedokli gan pirms, gan pēc semināra bija 2.semināra dalībnieki (Krustotās tabulas: 5.tabula).

Viedoklis par iespējām tikt uzklausi tam no valsts vai pašvaldību puses

Lai noskaidrotu skolēnu ticību aktīvas politiskās līdzdalības efektivitātei, skolēniem vaicāja: „Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu tikt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses?”. Šeit jāatzīmē, ka semināra ietekmē gan 1., gan 2. semināra dalībniekiem būtiski paaugstinājās ticība tam, ka viņu viedoklis varētu tikt sadzirdēts (6.zīmējums).

6. zīmējums. Ticība iespējai tikt uzklausi tam

„Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu tikt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses?”. Apkopotas aptauju atbildes pirms un pēc 1.semināra (N=30) un pirms un pēc 2.semināra (N=32).

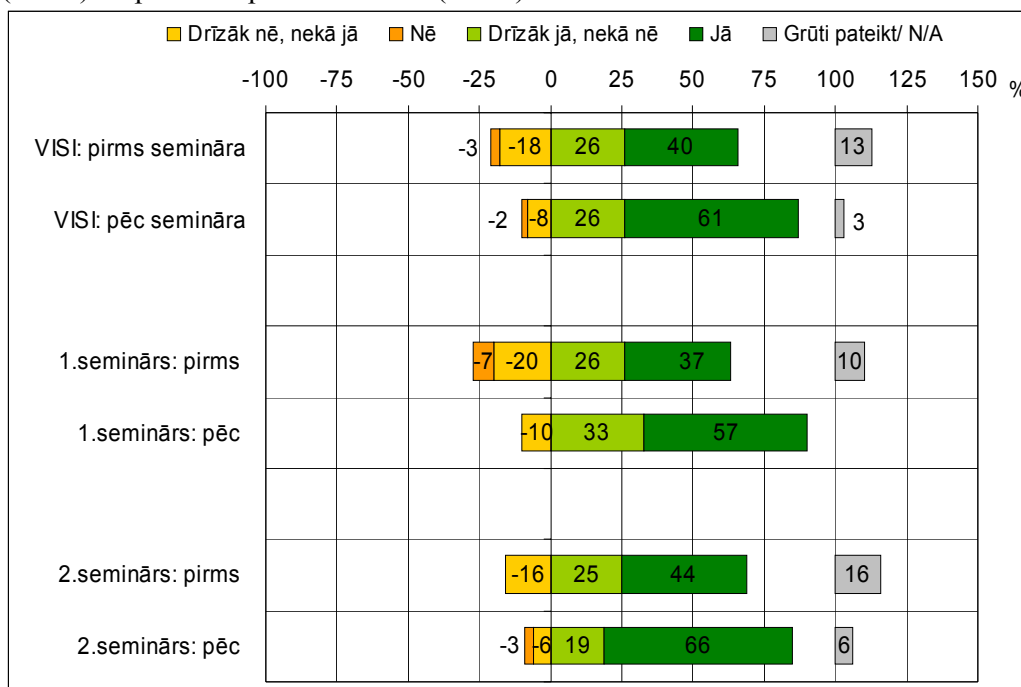
Ja kopumā pirms semināra 21% skolēnu uzskatīja, ka viņu viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses, tad pēc semināra tā domāja jau 58% skolēnu. Jāpiezīmē, ka 2.seminārā iespējams šis jautājums kopumā ir ticis vairāk apspriests, jo šī semināra dalībnieku vidū pārliecība, ka viņu viedoklis varētu tikt sadzirdēts, semināra beigās ir izteiktāka (41% semināra beigās sniedz atbildi „jā”).

Viedoklis par nevalstisko organizāciju darbu

Apgalvojumam „Nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos neatkarīgi no organizācijas biedru izcelsmes vai statusa” pirms semināra piekrita kopumā divas trešdaļas skolēnu (66%). Šim viedoklim nepiekrita 21%, bet grūti atbildēt bija 13% skolēnu. Pēc semināra kopumā par 20% palielinājās to skolēnu skaits, kas piekrīt minētajam apgalvojumam: piekrītošu atbildi sniedza 87%, noliedzošu – 10%, bet grūti pateikt bija 3% skolēnu (7.zīmējums).

7. zīmējums. Viedoklis par nevalstisko organizāciju darbu

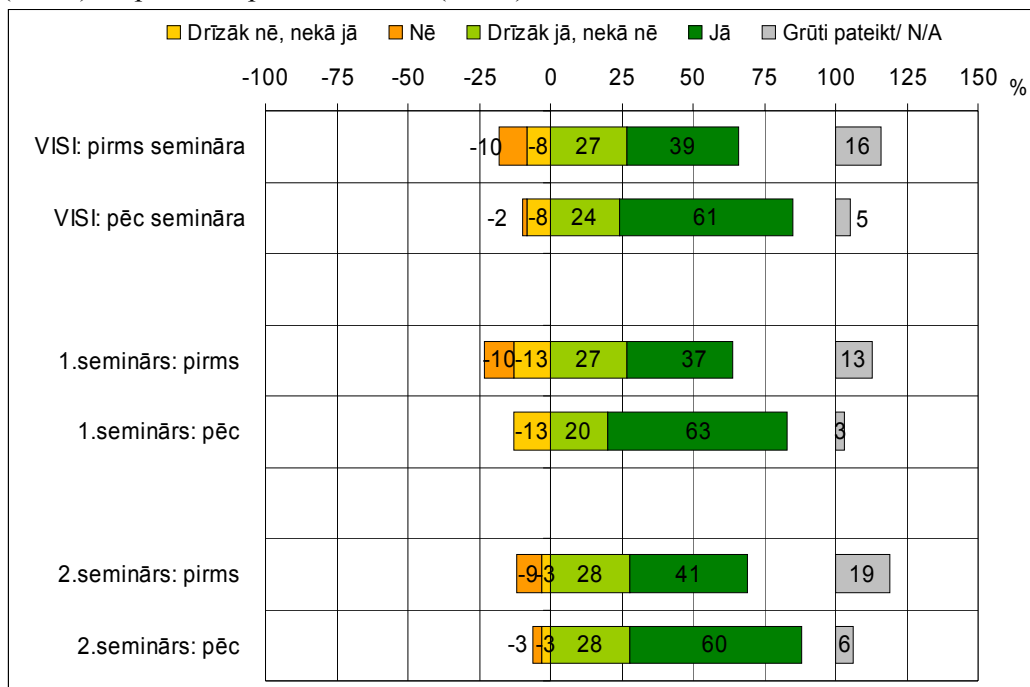
„Vai Tu piekrīti apgalvojumam „Nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos neatkarīgi no organizācijas biedru izcelsmes vai statusa”?”. Apkopotas aptauju atbildes pirms un pēc 1.semināra (N=30) un pirms un pēc 2.semināra (N=32).

Līdzīgi arī attiecībā uz jautājumu par nevalstisko organizāciju spēju efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldību institūcijām pirms semināra piekrītošu atbildi sniedza 66% skolēnu, bet pēc semināra – 86% (8.zīmējums).

8. zīmējums. Viedoklis par nevalstisko organizāciju spēju efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām

„Kā Tu domā, vai nevalstiskās organizācijas spēj efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām?”. Apkopotas aptauju atbildes pirms un pēc 1.semināra (N=30) un pirms un pēc 2.semināra (N=32).

Vienkāršās tabulas

1. tabula. Viedoklis par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu Latvijā pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra:	Jā	23	37,1
Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?	Drīzāk jā, nekā nē	21	33,9
	Drīzāk nē, nekā jā	8	12,9
	Nē	3	4,8
	Grūti pateikt	6	9,7
	Nav atbildes	1	1,6
Total		62	100,0

2. tabula. Apmierinātība ar demokrātijas attīstību Latvijā pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra:	Jā	5	8,1
Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?	Drīzāk jā, nekā nē	18	29,0
	Drīzāk nē, nekā jā	16	25,8
	Nē	12	19,4
	Grūti pateikt	11	17,7
	Total	62	100,0

3. tabula. Viedoklis par nevalstisko organizāciju darbu pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Vai Tu piekrīti apgalvojumam, ka "nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos neatkarīgi no organizācijas biedru izcelsmes vai statusa"?	Jā	25	40,3
	Drīzāk jā, nekā nē	16	25,8
	Drīzāk nē, nekā jā	11	17,7
	Nē	2	3,2
	Grūti pateikt	8	12,9
Total		62	100,0

4. tabula. Viedoklis par NVO iespējām efektīvi sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām Latvijā pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu domā, vai nevalstiskās organizācijas spēj efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām?	Jā	24	38,7
	Drīzāk jā, nekā nē	17	27,4
	Drīzāk nē, nekā jā	5	8,1
	Nē	6	9,7
	Grūti pateikt	10	16,1
Total		62	100,0

5. tabula. Viedoklis par cilvēktiesību ievērošanas svarīgumu Latvijā pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu domā, vai starptautiski atzīto cilvēktiesību ievērošana ir svarīga Latvijas sabiedrības attīstībai?	Jā	50	80,6
	Drīzāk jā, nekā nē	11	17,7
	Grūti pateikt	1	1,6
Total		62	100,0

6. tabula. Viedoklis par iespējām tikt uzklautam no valsts vai pašvaldību puses pirms semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses ?	Jā	7	11,3
	Drīzāk jā, nekā nē	6	9,7
	Drīzāk nē, nekā jā	32	51,6
	Nē	11	17,7
	Grūti pateikt	5	8,1
	Nav atbildes	1	1,6
Total		62	100,0

7. tabula. Viedoklis par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu Latvijā pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?	Jā	33	53,2
	Drīzāk jā, nekā nē	19	30,6
	Drīzāk nē, nekā jā	6	9,7
	Nē	4	6,5
Total		62	100,0

8. tabula. Apmierinātība ar demokrātijas attīstību Latvijā pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?	Jā	5	8,1
	Drīzāk jā, nekā nē	21	33,9
	Drīzāk nē, nekā jā	21	33,9
	Nē	9	14,5
	Grūti pateikt	6	9,7
Total		62	100,0

9. tabula. Viedoklis par nevalstisko organizāciju darbu pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		=====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Vai Tu piekrīti apgalvojumam, ka "nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos neatkarīgi no organizācijas biedru izcelsmes vai statusa"?	Jā	38	61,3
	Drīzāk jā, nekā nē	16	25,8
	Drīzāk nē, nekā jā	5	8,1
	Nē	1	1,6
	Grūti pateikt	1	1,6
	Nav atbildes	1	1,6
Total		62	100,0

10. tabula. Viedoklis par NVO iespējām efektīvi sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām Latvijā pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Kā Tu domā, vai nevalstiskās organizācijas spēj efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām?	Jā	38	61,3
	Drīzāk jā, nekā nē	15	24,2
	Drīzāk nē, nekā jā	5	8,1
	Nē	1	1,6
	Grūti pateikt	3	4,8
Total		62	100,0

11. tabula. Viedoklis par cilvēktiesību ievērošanas svarīgumu Latvijā pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Kā Tu domā, vai starptautiski atzīto cilvēktiesību ievērošana ir svarīga Latvijas sabiedrības attīstībai?	Jā	55	88,7
	Drīzāk jā, nekā nē	6	9,7
	Drīzāk nē, nekā jā	1	1,6
Total		62	100,0

12. tabula. Viedoklis par iespējām tikt uzklausiņam no valsts vai pašvaldību puses pēc semināra

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Pēc semināra: Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses ?	Jā	18	29,0
	Drīzāk jā, nekā nē	18	29,0
	Drīzāk nē, nekā jā	18	29,0
	Nē	5	8,1
	Grūti pateikt	3	4,8
Total		62	100,0

13. tabula. Vecums

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Vecums	15	1	1,6
	16	13	21,0
	17	39	62,9
	18	6	9,7
	19	3	4,8
Total		62	100,0

14. tabula. Pilsonība

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Vai Tu esi LR pilsonis / pilsoņe?	Jā	44	71,0
	Nē	18	29,0
Total		62	100,0

15. tabula. Tautība

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Kāda ir Tava tautība?	Latvietis	21	33,9
	Krievs	33	53,2
	Ukrainis	6	9,7
	Polis	1	1,6
	Lietuvietis	1	1,6
Total		62	100,0

16. tabula. Skolas nosaukums

		VISI RESPONDENTI	
		====	
		Skaitis	Kolonu %
Skola	Rīgas Ukrainu skola	3	4,8
	Rēzeknes Poļu vidusskola	6	9,7
	Tiskādes vidusskola	3	4,8
	Jelgavas 5.vidusskola	3	4,8
	Ventspils 3.vidusskola	4	6,5
	Tukuma 3.vidusskola	4	6,5
	Rīgas Klasiskā ģimnāzija	4	6,5
	Liepājas Puškina 2.vidusskola	4	6,5
	Rīgas 53.vidusskola	3	4,8
	Kuldīgas 2.vidusskola	4	6,5
	Liepājas 12.vidusskola	4	6,5
	Ventspils 2.vidusskola	2	3,2
	Ventspils 1.ģimnāzija	5	8,1
	Daugavpils 1.ģimnāzija	3	4,8
	Jelgavas 4.vidusskola	4	6,5
	Daugavpils 3.vidusskola	6	9,7
	Total	62	100,0

Krustotās tabulas

1. tabula. Viedoklis par demokrātiju kā valsts pārvaldes formu Latvijā

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?	Jā	8	26,7	15	46,9	23	37,1
	Drīzāk jā, nekā nē	11	36,7	10	31,3	21	33,9
	Drīzāk nē, nekā jā	5	16,7	3	9,4	8	12,9
	Nē	2	6,7	1	3,1	3	4,8
	Grūti pateikt	4	13,3	2	6,3	6	9,7
	Nav atbildes			1	3,1	1	1,6
,							
Pēc semināra: Vai demokrātija ir piemērotākā valsts pārvaldes forma Latvijā?	Jā	14	46,7	19	59,4	33	53,2
	Drīzāk jā, nekā nē	12	40,0	7	21,9	19	30,6
	Drīzāk nē, nekā jā	3	10,0	3	9,4	6	9,7
	Nē	1	3,3	3	9,4	4	6,5
	Total	30	100,0	32	100,0	62	100,0

2. tabula. Apmierinātība ar demokrātijas attīstību Latvijā

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?	Jā	3	10,0	2	6,3	5	8,1
	Drīzāk jā, nekā nē	10	33,3	8	25,0	18	29,0
	Drīzāk nē, nekā jā	9	30,0	7	21,9	16	25,8
	Nē	5	16,7	7	21,9	12	19,4
	Grūti pateikt	3	10,0	8	25,0	11	17,7
,							
Pēc semināra: Vai Tevi apmierina demokrātijas attīstība Latvijā?	Jā	3	10,0	2	6,3	5	8,1
	Drīzāk jā, nekā nē	12	40,0	9	28,1	21	33,9
	Drīzāk nē, nekā jā	7	23,3	14	43,8	21	33,9
	Nē	5	16,7	4	12,5	9	14,5
	Grūti pateikt	3	10,0	3	9,4	6	9,7
Total	30	100,0	32	100,0	62	100,0	

3. tabula. Viedoklis par nevalstisko organizāciju darbu

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Vai Tu piekrīti apgalvojumam, ka "nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos neatkarīgi no organizācijas biedru izcelsmes vai statusa"?	Jā	11	36,7	14	43,8	25	40,3
	Drīzāk jā, nekā nē	8	26,7	8	25,0	16	25,8
	Drīzāk nē, nekā jā	6	20,0	5	15,6	11	17,7
	Nē	2	6,7			2	3,2
	Grūti pateikt	3	10,0	5	15,6	8	12,9
Pēc semināra: Vai Tu piekrīti apgalvojumam, ka "nevalstiskās organizācijas veidojas savu mērķu sasniegšanai, veicinot kopīgu vērtību rašanos ..."?	Jā	17	56,7	21	65,6	38	61,3
	Drīzāk jā, nekā nē	10	33,3	6	18,8	16	25,8
	Drīzāk nē, nekā jā	3	10,0	2	6,3	5	8,1
	Nē			1	3,1	1	1,6
	Grūti pateikt			1	3,1	1	1,6
	Nav atbildes			1	3,1	1	1,6
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0

4. tabula. Viedoklis par NVO iespējām efektīvi sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām Latvijā

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu domā, vai nevalstiskās organizācijas spēj efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām?	Jā	11	36,7	13	40,6	24	38,7
	Drīzāk jā, nekā nē	8	26,7	9	28,1	17	27,4
	Drīzāk nē, nekā jā	4	13,3	1	3,1	5	8,1
	Nē	3	10,0	3	9,4	6	9,7
	Grūti pateikt	4	13,3	6	18,8	10	16,1
Pēc semināra: Kā Tu domā, vai nevalstiskās organizācijas spēj efektīvi sadarboties ar valsts vai pašvaldības institūcijām?	Jā	19	63,3	19	59,4	38	61,3
	Drīzāk jā, nekā nē	6	20,0	9	28,1	15	24,2
	Drīzāk nē, nekā jā	4	13,3	1	3,1	5	8,1
	Nē			1	3,1	1	1,6
	Grūti pateikt	1	3,3	2	6,3	3	4,8
	Total		30	100,0	32	100,0	62

5. tabula. Viedoklis par cilvēktiesību ievērošanas svarīgumu Latvijā

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu domā, vai starptautiski atzīto cilvēktiesību ievērošana ir svarīga Latvijas sabiedrības attīstībai?	Jā	20	66,7	30	93,8	50	80,6
	Drīzāk jā, nekā nē	10	33,3	1	3,1	11	17,7
	Grūti pateikt			1	3,1	1	1,6
Pēc semināra: Kā Tu domā, vai starptautiski atzīto cilvēktiesību ievērošana ...?	Jā	24	80,0	31	96,9	55	88,7
	Drīzāk jā, nekā nē	5	16,7	1	3,1	6	9,7
	Drīzāk nē, nekā jā	1	3,3			1	1,6
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0

6. tabula. Viedoklis par iespējām tikt uzklausiņam no valsts vai pašvaldību puses

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Pirms semināra: Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses ?	Jā	1	3,3	6	18,8	7	11,3
	Drīzāk jā, nekā nē	5	16,7	1	3,1	6	9,7
	Drīzāk nē, nekā jā	16	53,3	16	50,0	32	51,6
	Nē	6	20,0	5	15,6	11	17,7
	Grūti pateikt	2	6,7	3	9,4	5	8,1
	Nav atbildes			1	3,1	1	1,6
Pēc semināra: Kā Tu uzskati, vai personīgi Tavs viedoklis varētu būt sadzirdēts no valsts vai pašvaldību puses ?	Jā	5	16,7	13	40,6	18	29,0
	Drīzāk jā, nekā nē	10	33,3	8	25,0	18	29,0
	Drīzāk nē, nekā jā	9	30,0	9	28,1	18	29,0
	Nē	3	10,0	2	6,3	5	8,1
	Grūti pateikt	3	10,0			3	4,8
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0

7. tabula. Tautība

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Vai Tu esi LR pilsonis / pilsone?	Jā	17	56,7	27	84,4	44	71,0
	Nē	13	43,3	5	15,6	18	29,0
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0

8. tabula. Pilsonība

		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
Kāda ir Tava tautība?	Latvietis	12	40,0	9	28,1	21	33,9
	Krievs	14	46,7	19	59,4	33	53,2
	Ukrainis	4	13,3	2	6,3	6	9,7
	Polis			1	3,1	1	1,6
	Lietuvietis			1	3,1	1	1,6
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0

9. tabula. Skolas nosaukums

Skola		Līdzdalība semināros				VISI RESPONDENTI	
		Seminārs. 1.-5.marts		Seminārs. 8.-12.marts		=====	
		Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %	Skaitis	Kolonu %
	Rīgas Ukrainu skola	3	10,0			3	4,8
	Rēzeknes Poļu vidusskola			6	18,8	6	9,7
	Tiskādes vidusskola			3	9,4	3	4,8
	Jelgavas 5.vidusskola			3	9,4	3	4,8
	Ventspils 3.vidusskola	4	13,3			4	6,5
	Tukuma 3.vidusskola	4	13,3			4	6,5
	Rīgas Klasiskā ģimnāzija			4	12,5	4	6,5
	Liepājas Puškina 2.vidusskola	4	13,3			4	6,5
	Rīgas 53.vidusskola	3	10,0			3	4,8
	Kuldīgas 2.vidusskola	4	13,3			4	6,5
	Liepājas 12.vidusskola			4	12,5	4	6,5
	Ventspils 2.vidusskola			2	6,3	2	3,2
	Ventspils 1.ģimnāzija	5	16,7			5	8,1
	Daugavpils 1.ģimnāzija	3	10,0			3	4,8
	Jelgavas 4.vidusskola			4	12,5	4	6,5
	Daugavpils 3.vidusskola			6	18,8	6	9,7
Total		30	100,0	32	100,0	62	100,0